

Marek Gedl

Kietrz, pow. Głubczyce (stanowisko 17)

Informator Archeologiczny : badania 1, 69-71

1967

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

brązową. Formy naczyń pozwalają datować obiekt na okres halstański.

K I E T R Z, pow. Głubczyce
/stanowisko 17/

Katedra Archeologii Polski
Uniwersytetu Jagiellońskiego

Badania prowadził doc. dr Marek Gedl, finansował - UJ.

Prace były kontynuacją systematycznych badań wykopaliskowych na cmentarzysku kultury łużyckiej, stan. 17.

Odkryto 143 obiekty archeologiczne /nr 1328-1470/, w przeważającej większości groby kultury łużyckiej.

Podobnie jak i w latach ubiegłych prace wykopaliskowe skoncentrowano w najstarszej części cmentarzyska, datowanej na III okres epoki brązu. Występowały tu przeważnie niewielkie groby ciałopalne popielnicowe i bezpopielnicowe - jamowe, zakładane w niewielkich kolistych jamach grobowych o średnicy kilkudziesięciu centymetrów. W grobach popielnicowych zwykle znajdowała się tylko popielnica nakryta misą. Rzadko występowały inne naczynia. W niektórych grobach we wnętrzu popielnicy, wśród spalonych kości znajdowały się pojedyncze wyroby brązowe, głównie szpile. W kilku grobach odkryto po kilka popielnic ustawionych obok siebie. W grobach jamowych wypełnisko jamy grobowej stanowiła ziemia zmieszana z węglami drzewnymi, spalonymi kośćmi i niekiedy ze skorupami.

W najstarszej części cmentarzyska wśród licznych małych grobów ciałopalnych występowały pojedyncze duże groby ciałopalne zakładane w wielkich jamach owalnych, zorientowanych w przybliżeniu wzdłuż osi wschód-zachód. Wewnątrz jamy grobowej widoczne były zarysy czworobocznego zaciemnienia, zapewne pozostałość trumny drewnianej. Na dnie trumny zazwyczaj rozsypane były spalone kości, wśród których

znajdowały się wyroby brązowe i niekiedy pojedyncze naczynia. W kilku grobach tego typu trumna znajdowała się pomiędzy czterema słupami wkopanymi w dno grobu. Jak wynika z zachowanych skąpych śladów, groby tego typu były pierwotnie nakryte nasypami-kopcami. Omawiane tu duże groby ciałopalne także pochodzą z III okresu epoki brązu. Świadczą o tym wyroby brązowe i ceramika. Są one w zasadzie współczesne małym pochówkom ciałopalnym, które bardzo często grupują się wokół pojedynczych dużych grobów.

Wśród dużych grobów ciałopalnych szczególnie interesujący był grób 1328, założony w dużej jamie o rozmiarach 300 x 370 cm. Wewnątrz jamy leżały obok siebie pozostałości dwóch trumien czworobocznych, z których każda spoczywała pomiędzy czterema słupami. Wewnątrz jednej z trumien w warstwie spalonych kości znaleziono sztylet brązowy. W drugiej trumnie znajdowały się dwa oddzielne skupienia spalonych kości, z których każde wyposażone było w przedmioty brązowe - szpile i kółka. Można przypuszczać, że we wnętrzu jednej z trumien spoczywała zwłoki mężczyzny, wyposażone w sztylet, a w drugiej szczątki dwóch kobiet wyposażonych w ozdoby brązowe.

Prowadzono także, choć na mniejszą skalę, badania wykopaliskowe w północnej części cmentarzyska, gdzie występowały groby datowane na IV i V okres epoki brązu. Były to groby ciałopalne popielnicowe, wyposażone zwykle w kilka naczyń - przystawek. W jednym z grobów /1339/ we wnętrzu popielnicy znaleziono brązowy grot oszczepu.

Obok licznych grobów kultury Łużyckiej zbadano kilka jam ze starszej od cmentarzyska osady, zapewne neolitycznej, a także jeden grób celtycki, datowany bransoletą brązową w przybliżeniu na III wiek przed naszą erą i jeden grób ciałopalny popielnicowy datowany na przełom wczesnego i starszego okresu wpływów rzymskich. Grób ten z toczoną siwą popielnicą wyposażony był w dwie zapinki, dużą ilość

stopionego szkła i ułamki naczyń typu terra sigillata.

K L E S Z E W O, pow. Pułtusk

patrz okres wpływów rzymskich

K S I Ą Ż E K, pow. Kłodzko

Konserwator Zabytków Archeologicznych we Wrocławiu

Badania prowadził mgr Andrzej Kudła, finansowało PPRN w Kłodzku.

Osada w Książku zlokalizowana została na drodze penetracji powierzchniowych. Obiekt jest niszczonej orką. Stanowisko znajduje się na podłużnej, niewysokiej kulminacji lewobrzeżnej terasy rzeki Bystrzycy Dusznickiej, na polu należącym do ob. Leonarda Terlikowskiego. Osada ciągnie się pasmem 50 m szerokości na długości 250 m wzdłuż kulminacji po linii N-S z odchyleniem paru stopni na wschód. Obszar osady określony na podstawie sondaży i ukształtowania terenu wynosi około 1,5 ha.

Na przebadanym obszarze o powierzchni 1,5 . ara odsłonięto dużą ilość obiektów nieruchomych - 1 chatę i 26 jam /jak paleniska, doły po wybieraniu gliny, jamy odpadowe, zasobowe/. Wydobyto pokazną ilość ułamków naczyń glinianych. Odkryto też dwie bogato profilowane szpile brązowe /znalezisko w obrębie chaty nr 1/. Ciekawym zabytkiem jest narzędzie krzemienne /skrobacz/ odnoszące się do osadnictwa z okresu neolitu na tym terenie. Odkryte obiekty nieruchome w większości należą do epoki brązu. Na obecnym etapie badań /przed opracowaniem gabinetowym ceramiki/ trudno podać bliższą chronologię stanowiska.